

DEBATTE

**WERKVORMEN
OM JOUW DEBAT
TE DOEN LEVEN**

**Stand up and
speak out!**

DEBAT OP VOETEN

Een debat op voeten is een (inter)actieve manier om een aantal stellingen in grote groep te peilen. Er wordt een fysiek spectrum gemaakt waarop deelnemers zich kunnen positioneren.

Stap 1: Voorbereiding

- Teken een fysieke as op de grond en duidt het middelpunt duidelijk aan of maak op een andere manier duidelijk dat je de kamer onderverdeeld in een spectrum.
- Zorg ervoor dat je een aantal interessante stellingen hebt.
- Laat de mensen in de zaal rechtstaan.

Stap 2: Uitleg

- Vertel de deelnemers dat je een stelling zal voorlezen en dat ze zich vervolgens mogen positioneren op het spectrum afhankelijk van hun eigen mening.
- Maak duidelijk welke kant 'voor' is en welke kant 'tegen'. Het midden is de neutrale zone, iemand die in het midden staat, wil zich niet uitspreken of heeft (nog) geen mening gevormd.

Stap 3: Uitvoering

- Lees een stelling voor en geef de deelnemers tijd op zich te positioneren.
- Als iedereen op de gewenste plaats staat, kan je ruimte laten om te vertellen waarom de deelnemers en politici staan waar ze staan.
  - Laat beide kanten en het midden aan het woord.
  - Wissel af tussen jongeren en politici
- Eventueel kan je na een aantal argumenten nog de kans geven om te herpositioneren.

Aandachtspunten

- Voor sommige deelnemers zal deze methodiek erg spannend zijn. Het kan dat het de eerste keer is dat iemand zo expliciet een positie inneemt. Respecteer ieders grenzen hierin.
- Besef dat het erg hoogdrempelig is om alleen aan één van beide kanten te gaan staan.
- Zorg voor een goede afwisseling tussen verschillende stellingen. Af en toe eentje waar iedereen het mee eens is zou verbindend kunnen werken.

LEGE STOEL METHODE

De lege stoel methode is een manier om vragen van jongeren op een gestructureerde en interactieve manier aan bod te laten komen.

Stap 1: Voorbereiding

- Voorzie een aantal lege stoelen vooraan in de zaal.
- Zorg ervoor dat je publiek de mogelijkheid heeft om op de stoelen te gaan zitten.
- (Zorg voor één of meerdere organisatoren die het ziet zitten om vragen van anderen te stellen.)
- (Voorzie een anoniem onlinevragenformulier)

Stap 2: Uitleg

- Vertel de deelnemers bij het begin van het debat dat er de mogelijkheid is om vragen te stellen.
  - Dit kan door op één van de stoelen te gaan zitten die vooraan in de zaal staan.
  - Of door een vraag in te sturen naar de organisatie, die voor jou op de stoel gaat zitten om de vraag te stellen.

Stap 3: Uitvoering

- Wanneer iemand op de stoel gaat zitten, mag de politiker hun redenering afmaken, daarna kan de vraag worden gesteld.
- Zijn er meerdere vragen? Dan wordt het rijtje afgegaan.

Aandachtspunten

- Sommige deelnemers zullen het erg hoogdrempelig vinden om zelf op de stoel te gaan zitten, voorzie dus best een (online) alternatief.
- Als er veel vragen zijn, kan dit het debat vertragen of langdradig maken. Zorg er voor dat vragen relevant blijven voor het debat. Als dat niet zo is mag je vragen aan de vraagsteller dit later persoonlijk te bespreken.

KAARTJES OF BORDJES

Een visuele manier voor het publiek om directe feedback te geven is het gebruiken van bordjes of kaartjes. Zo kan het publiek doorheen het debat worden bevraagd over bepaalde thema's.

Stap 1: Voorbereiding

- Voorzie voor elke deelnemer een akkoord/niet akkoord/neutraal kaartjes of bordjes.
- Plan een aantal momenten in wanneer je het publiek zal bevragen.
- Voorzie heldere stellingen waar je het publiek rond wil bevragen.

Stap 2: Uitleg

- Vertel de deelnemers bij het begin van het debat dat er af en toe vragen zullen komen waarop ze als publiek mogen reageren met de kaartjes/bordjes.
- Vertel wat elk kaartje/bordje betekent.
- Vertel ook dat het niet de bedoeling is om gedurende het hele debat de kaartjes te gebruiken om feedback te geven (dit kan polariserend werken).

Stap 3: Uitvoering

- Na een heel stukje discussie rond een thema kan je de stelling nogmaals herhalen, het publiek kan nu weergeven in welke mate ze achter de stelling staan.
- Eventueel kan je het publiek vragen hun 'stem' toe te lichten.
  - Laat beide kanten en het midden aan het woord.
  - Laat telkens andere jongeren aan het woord.

Aandachtspunten

- Voor sommige deelnemers zal deze werkvorm erg spannend zijn. Het kan dat het de eerste keer is dat iemand zo expliciet een positie inneemt. Respecteer ieders grenzen hierin. Je kan ook werken met een online anonieme versie.
- Zorg ervoor dat als je feedback toelaat je steeds alle kanten van het verhaal aan het woord laat.

LICHT AAN OF UIT

Een manier om interactief of visueel terug te koppelen als er wordt gewerkt met dialogotafels of partijtafels is door te werken met lichten.

Stap 1: Voorbereiding

- Voorzie een lamp op elke tafel.
- Elke deelnemer ontvangt bij aankomst één of meerdere 'aansteek'-kaartje(s).

Stap 2: Uitleg

- Vertel de deelnemers bij het begin van de avond dat als er iets wordt verteld dat ze zo essentieel vinden dat ze het willen delen met de hele groep, ze met minstens drie aansteekkaartjes van hun tafel kunnen beslissen om het licht aan te steken.
- Steekt een tafel het licht aan, dan mogen ze een bepaalde tijd het woord nemen voor heel de zaal.

Stap 3: Uitvoering

- Geef een signaal dat er een licht is aangegaan en geef even tijd aan alle tafels om hun discussie rustig af te ronden.
- Geef het woord aan de tafel die het licht heeft aangestoken.
  - Houd de tijd in het oog.
  - Geef eventueel ruimte aan andere tafels om te reageren.

Aandachtspunt(en)

- Voor sommige deelnemers zal deze methodiek erg spannend zijn, zeker als ze voor de hele grote groep het woord moeten nemen. Zorg ervoor dat de moderator eventueel ook het woord kan nemen, mocht dat nodig zijn.
- Je kan ervoor kiezen om politici ook 'aansteek'-kaartjes te geven. Dit geeft mogelijks ruimte voor politici om te framen; wees je hier bewust van.

STREAMING

Een manier om ervoor te zorgen dat meer jongeren aan jouw debat kunnen deelnemen, is door het te streamen. Technisch is dit wel niet supergemakkelijk en het zou de kwaliteit van het debat ook mogelijks kunnen verlagen. Toch, kan het een optie zijn om in jouw gemeente te overwegen.

Stap 1: Voorbereiding

- Kies een streamingsplatform.
- Zorg voor stabiele internetconnectie.
- Zorg voor een vrijwilliger/professional die specifiek bezig is met deze streaming
- Wijs extra (online) moderatoren aan.

Stap 2: Uitleg

- Communiceer op voorhand duidelijk over de mogelijkheid om online te volgen.
  - Breng online deelnemers ook op de hoogte van wat wel/niet kan, bv: je kan wel aan het einde vragen stellen, je kan niet deelnemen aan het debat op voeten.
- Zorg voor een duidelijk stappenplan om online te volgen. Denk hierbij aan inschrijving, deelneemlink, gedragscodes, etc.

Stap 3: Uitvoering

- Stuur deelnemers ruim op voorhand een deelnemerslink.
  - Zorg ervoor dat er zeker één persoon heel het debat lang de online omgeving in het oog houdt.
  - Zorg voor online moderatie.

Aandachtspunt(en)

- Streaming is best tijdsintensief, weeg de voordelen op tegen de nadelen.
- Voorzie ook micro's voor publieksvragen, anders zijn die niet hoorbaar in een streaming.
- Streaming zorgt vaak voor extra vertragingen.

LIVE GEBRUIK VAN SOCIALS

Het gebruik van sociale media kan zowel een positief als een negatief effect hebben op het verloop van je debat. Het moeilijke met social media is dat het niet goed te modereren valt. Denk dus goed na voor en of je social media gaat gebruiken als interactiemiddel in jouw debat.

Stap 1: Voorbereiding

- Kies een socialemediaplatform dat je wil gaan gebruiken.
- Zorg voor stabiele internetconnectie.
- Zorg voor een vrijwilliger/professional die specifiek bezig is met het updaten en modereren van het platform.
- Zorg voor duidelijke afspraken rond desinformatie/haatspraak/etc.

Stap 2: Uitleg

- Communiceer bij het begin van het event duidelijk wat de doelstellingen zijn van het platform.
  - Wil je een extra mogelijkheid voor vragen? Wil je meer discussie op gang trekken?
- Maak ook afspraken zodat er achteraf geen discussie kan zijn.
  - Wat kan wel/niet gezegd worden?

Stap 3: Uitvoering

- Maak je platform aan en laat deelnemers live: reageren, stemmen, interageren, etc.

Aandachtspunt(en)

- Zorg dat je goede afspraken maakt en modereer.
- Denk goed na over de doelstellingen.
- Wees je bewust van de gevaren van sociale media.

DEBATTLE

**SPRAAKMAKENDE
STELLINGEN
FORMULEREN**

**Stand up and
speak out!**

WELKE STELLINGEN KIES JE?

Waarom stellingen?

Het maakt niet uit welke debatvorm je kiest, het achter de hand houden van stellingen is altijd een goed idee. Stellingen geven inhoud aan een debat, kunnen het gesprek op gang trekken aan dialoogtafels en kunnen dienen als inspirator of houvast tijdens een politiek café. Het zijn als het ware kapstokken om een gesprek aan op te hangen. Je kan je dus wel voorstellen dat je stellingen erg bepalend kunnen zijn voor de inhoudelijke kwaliteit van je debat. Goed kiezen, voorbereiden en formuleren is daarom erg belangrijk.

Hoe bepaal je de thema's en de inhoud van je stellingen?

Kies thema's die leven bij je publiek.

Hoe dichter jou gekozen thema's aanleunen bij de leefwereld van je publiek, hoe beter. Zo vermijd je dat het een 'ver-van-mijn-bed-show' wordt.

Kies stellingen die relevant zijn voor het lokale niveau.

Lokale politici hebben vast en zeker ook wel meningen over Vlaamse en Federale bevoegdheden, maar in aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen focus je best op lokale kwesties.

Laat je publiek kiezen.

Het is soms moeilijk in te schatten waar je publiek van wakker ligt. Geen nood, ze zitten letterlijk voor je klaar om input te geven. Gebruik de kennis en de interesses van je publiek om jouw debat nog interessanter te maken.

Haal thema's uit je memorandum.

Als je een memorandum hebt geschreven, is het altijd een goed idee om hier in je debat terug naar te verwijzen.

Kies stellingen waarover politici het niet eens zijn.

Op een debat wil je een verschil blootleggen. Als er stelselmatig stellingen worden gekozen waarover politici het eigenlijk al eens over zijn, gaat de inhoudelijke kwaliteit van het debat naar beneden.

FORMULEREN

Hoe doe je dat nu eigenlijk?

Goede stellingen kunnen bijdragen aan, of zijn zelfs essentieel, voor een interessant, nuttig en veilig debat. Weten wat je wil vragen is belangrijk, maar ook weten hoe je het vraagt heeft een grote invloed.

Een goede stelling is geen vraag maar een statement. Zo pleiten politici voor of tegen.

- 👍 Speelplaatsen moeten in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.
- 👎 Wat is de functie van speelplaatsen?

Een goede stelling bevat geen argumenten. Zo neem je argumenten weg van het debat.

- 👍 Speelplaatsen moeten in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.
- 👎 Speelplaatsen zouden door de schaarste aan ruimte in onze gemeente best in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.

Een goede stelling is licht polariserend. Als iedereen akkoord is, is er geen debat.

- 👍 Speelplaatsen moeten in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.
- 👎 Speelplaatsen moeten dienen om te spelen.

Wees kort en krachtig. Als stellingen te lang zijn, is er meer kans op verwarring.

- 👍 Speelplaatsen moeten in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.
- 👎 Speelplaatsen moeten kunnen worden gebruikt door iedereen in de buurt, best op twee dagen in de week dat ze niet gebruikt worden door de school, in het weekend bijvoorbeeld.

Gebruik best geen negaties. Dat is verwarrend.

- 👍 Speelplaatsen moeten in het weekend worden opengesteld voor publiek gebruik.
- 👎 Het is geen goed idee om speelplaatsen niet open te stellen voor publiek gebruik in het weekend.

